



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

6. Quomodo amor sanctus hominem castigatione corporis dirigit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

CAPUT VI.

Quomodo Amor sanctus hominem in castigatione corporis dirigit.

1. Mortificationes in omni statu ad amorem suadentur.

Conjugibus.

Vulgus fortassis hominum, imò Nobiles, & Literati, qui communem vitam sequuntur, has corporis castigationes ad claustra relegabunt, & sine illis in sæculo sub amoris divini signis militare posse & solere affirmabunt: posse tamen illis respondere has carnis afflictationes etiam apud plerosque, qui in vitâ civili versantur sub veste bombycinâ, & melioribus indumentis non rarò repertas, hominum oculos animosque sefellisse: posse in medium adducere nobilem juvenulam sanctam Cæciliam aspero cilicio corpus tenellum edomantem; posse proferre B. Franciscum Borgiam in aula Regis Hispaniæ visitandis Nobilibus foeminis non sine cilicina veste occupatum, & B. Petrum Tarantasiæ Archiepiscopum, cum prius in matrimonio viveret, eadem cilicina arma sæpè corpori circumdantem. Quid quòd Jacoponum, cum conjugem suam cilicio indutam reperisset, eo conspecto ad meliorem vitam inchoandam, & patres eor-

poris castigationes usurpadas esse compulsam; memorant inò & rusticanum famulum colèdo agro, ducendoque aratro, cum cilicio in dorso totos dies incumbente.

Taceo Carolos Magnos, Ludovicos, prima mundi capita, Principes foeminas Paulam Romanam, Elizabetham Hungariam, juvenes ephebos Aloysium Gonzagam, tenellas tam virgines, quàm conjuges, hinc Margaretas, illinc Mariam Ogniacensem inter matrimonij voluptates his corporis per cilicinas vestes, & catenulas ferreas castigationibus impensè deditos. Vix è Sanctorum Sanctarumque numero reperies aliquem, qui animante eos divino Spiritu, in carnem propriam ferè usque ad moderationis excessum non saevierint, ut admiranda potiùs, quàm imitanda posteris hac in parte exempla reliquerint. Nolo hoc loco commemorare sanctos Bernardum & Franciscum, qui nimiam severitatis veniam à corpore suo postularunt: nolo Catharinam Senensem, quæter in die ita se catenulis dilacerabat, ut sanguineis rivulis pavementum rubesceret, ejusque parens viciniam lacrymis suis & querelis impleteret, quòd filia diverberationibus sibi mortem conscisceret; Sanctos Dominicos, SS. Loyolas Ordinum fundatores non profero, qui

2. Principibus.

3. Alijs prope ultra modum.

qui repetitis sæpius similibus
eruentis flagellationibus, quoti-
die sese velut victimas pro pec-
catoribus Deo immolabant, No-
lo solitudines & deserta loca per-
agrarè ubi in jejuniis, & corporis
tractatione severissima san-
ctissimi Eremitæ Paulus, Anto-
nius, Romualdus annos supra
centum vitam produxerunt, ut
ostenderet Deus eis, qui in se ipsos
severi florente ætate devixerunt,
ut Gertrudis, Aldegondis, Catha-
rina Senensis, Margareta Hun-
garica, Maria Ogniacensis, & in-
ter nostros, Gonzaga, Koska,
Berckmannus, id malæ corporis
tractationi pœnitentiisque, quas
generosè obierunt, non esse tri-
buendum; sed Dei beneplacito,
qui eos maturiùs cœlestibus deli-
ciis reficere, & secum gaudere
voluit.

4.
Ad Chri-
stum imi-
tandum,

Videamus nunc quid in istis
castigationibus spectarint nobi-
les illæ animæ, & quâ intentione
Amor sanctus tam innocentes
pugiles ad tam acerba de se su-
menda supplicia compulerit. Ali-
quos video id egisse, ut Christus,
qui proposito gaudio carnis au-
steritates, & cruciatus elegit, ve-
stigiis insisterent. Id in animo
habuisse Catharinam Senensem
video, dum sanguinem pro san-
guine, & corpus dilaceratum pro
sponsi sui corpore tormentis di-
scruciato vult rependere. Alii car-

nem, ut animæ insidiatricem, ca-
stigationibus deterere, & debili-
tare voluerunt, quod potissimum
plerosque Eremitarum in suis
austeritatibus spectasse adverto:
& verò si beatam Virginem, quæ
à carne innocentissima nihil ho-
stile perimescebat, ciliciis usam,
ut postea dicemus, produunt hi-
storix; cur illum insolescentem,
& tam aperto Marte, quàm clan-
destinis fraudibus contra ani-
mam insurgentem omni pœni-
tentiæ genere non persequemur?
Alii non tam ejus motus
sentiunt, quàm præveniunt, & ca-
stigationibus velut fræno in of-
ficio continent, ut S. Paulum E-
remitam, & Hilarionem fecisse
existimo. Alii cum Macario di-
cunt: *Vexantem me vexo*. Alii ut
peccatis faciant satis, respondent
cum S. Augustino: *Punio, ne pu-
niar*. quasi diceret: Ut effugiam
ponderosas manus Dei, peccata
mea severissimè punituri, armo
in me ipsum manus meas eadem
peccata moderatâ castigatione
persequens, & acerbiores pœnas
prævenio.

Non desunt, qui ad lumen ali-
quod de cælo impetrandum has
pœnas orationi comites adhi-
bent: quod dum Gasparis Barzæ
consilio unus ex Indicis Philo-
sophis, quos *Ioques* vocant, apud
suos sanctimonix opinione cele-
bris seridò usurpat, & in honorem
Chri-

5.
Ut carum
domat.

6.
Ut fati-
ciant pro
peccatis,

7.
Ad impe-
trandum à
cælo lu-
men in vi-
ta P. Gal-
paris Bar-
zæ.

Christi patientis paucos ictus sibi infligit, ex tenebris densissimis paganismi, quibus erat obseptus, feliciter emerfit. Nec exiguus est eorum numerus, qui cum molestos hostium tam visibilibus, quam invisibilibus conflictus experiuntur, has pœnitentias ut arma contra illos fortissima, & saluberrima assumunt, dicuntque cum Rege Psalmista: *Cum mihi molesti essent, induer bar cilicio.* Plures etiam sunt qui cum S. Lutarde pro peccatoribus ad meliorem frugem convertendis, alii pro animabus ab igne purgante liberandis eas Deo offerunt. Denique dum se pœnis discerutiant, hæc omnia simul habent ante oculos, & cum Augustino dicunt: *Excrucio me, ut Deus parcat; do de me pœnas, ut ille subveniat, ut placeam oculis ejus; nam & victima excrucietur, ut in aram imponatur.*

8. Ad vincendum dæmonem.

9. Ad convertendos peccatores.

10. Excessus moderatur.

11. Maximè in excessu, in quo plus periculi.

De intentione, quam in pœnitentiis castigacionibusque corporis præscribit Amor sanctus, jam diximus, quam verò in illis usurpandis moderationem adferat, excutiamus: periculosus enim est in illis excessus; hinc à viro multæ in rebus spiritus prudentiæ, & lectionis, qui doctores hac de re agentes accuratè perlegerat, dictum audi, ex triginta duobus auctoribus, qui de hac materia præcepta tradunt, omni-

nò triginta monere, plus in excessu subesse periculi, quam in defectu, aut remissione: ægroto alicui si potionem vehementiorem, & viribus ejus inparem dederis, nocet potius, quam prodes: si lentiolem & minus efficacem, augere illam potes, vel repetere: ita in hoc nostro negotio.

Parisiensis Cancellarius Joannes Gerson experientiam hac in parte testem appellat, quæ videmus culpam in excessu commissam, viresque nimia corporis castigatione prostratas ægrè reparari posse; cum è contra nimia hac in parte remissioni atque sollicitudinis variis considerationibus calcar ad moveri, prudensque ad eas assumendas ardor excitari possit. Verùm si aliquando, hoc potissimum in negotio, locum habere debet sapientis monitum, *Ne inmitaris prudentia tua*; adeoque audiendus est ille, cui conscientia nostræ arcana commissimus, ejusque monitis atque consiliis prorsus acquiescendum, quia *melior est obedientia, quam victima*; ne quæso, qui ad has castigaciones usurpandas à Spiritu sancto compelli te putas, tuo sensui judicioque præfide, suspecta tibi sit tua discretio, ad obedientiæ tribunal illam evoca; quæ juxta Climacum est *discretionis depositio inter divitias discretionis.*

12. Directoris prudentiæ.

13. Quam loquendo virtutes duas excites.

T t

Gemi-

Geminam virtutem hoc modo ejus castigationibus comitem accerses; humilitatem, quâ alteri judicium tuum submittis, & erga Deum charitatem, quâ ejus beneplacitum cognoscere, eique te conformare in animum induxisti; hoc verò obedientiâ duce, quam velut voluntatis divinæ interpretem, sine qua ne martyrium quidem Deo placere potest, agnoscis, hæc etiam te à periculo furti liberat; quid enim? an non ille, qui pauperi numulum ad vitam necessarium furripit, ut inde ad aram votivum lumen accendat, furti reus est? & quid aliud agis, dum nimiâ corporis afflictatione vires illi ad Dei famulitium necessarias suffuraris, eo titulo quòd carnem tuam velut victimam supremo Numini sacrificare decrevistis: fallaciæ sunt istæ, artesque subdolæ dæmonis, qui sub voluntatis propriæ integumentis delitescens sagittam in occulto, tibi que perniciem machinatur, quam solâ obedientiâ duce securus effugies.

14.
Exemplū
religiosi
decepti in
hoc gene-
re. Wa-
dingus in
Annal.

Religiosus ex ordine S. Francisci, ab omni cibo potuque dies plures continenter abstinebat, & quidem, quòd maximæ erat admirationi, sine ulla virium diminutione. Provincialis hic aliquid fraudis à dæmone subesse arbitratus, noluit hunc abstinentiæ rigorem impedire; sed è contrâ

præcepit in virtute obedientiæ, ut illam prosequeretur: res mira, qui antea dies aliquot jejunos agebat, jam ad meridiem usque sine cibi sumptione perdurare non poterat: nimirum voluit ostendere Deus priorem abstinentiam commentum fuisse dæmonis, quod obedientiam, quam ferre non potest, dissipavit.

S. Tereciam super his à Christo edoctam audiamus: Cum, inquit, personam aliquam magnæ virtutis, magnis animis in corpus suum lævire adverterem, meque juxta pristina desideria, posse durius & acerbius in istis effervescere crederem, nisi confessoriorum mandatis impedire; subijt animum cogitatio; an non satius esset in hoc negotio animi propensionem sequi, quam eorum jussis adhærescere: tum verò Jesum Christum hæc mihi dicentem, intellexi: Non, filia mea, non; bonum & securum iter ingressa es, in illo persiste. Videtne omnes illius pœnitentiæ & afflictationes? pluris ego tuam obedientiam facio.

Duo ad hæc documenta adjungit S. Amor. I. Ut castigationes tuas tibi secretas habeas, neque cum Pharizæo Evangelico in publicum proferas, qui dicebat: *Iejuno bñ in Sabbatho.* cur, quæso, vis, ut illæ ad aliorum emanent notitiam? an non, ut vul-

Vita s. 40.
15.
Christi
doctrina
ad S. The-
reliam.

16.
Amor se-
cretas esse
jubeat pœ-
nitentiæ.

17.
Internas
externis
preferat.

gus hominum, qui has tanquam sanctimonie argumenta suspicit, te pariter admiretur, & laudibus efferat? Ut hunc scopulum devitemus, monet Christus, ut opera nostra fiant in abscondito, ut Pater cælestis, qui videt in abscondito, reddat nobis.

Hinc S. Bernardus, cum cilicium quod sub vestibus occultaret, per nescio quas vestimenti lateri rimas à suis conspectum intellexisset, continuo illud deposuit. Sed & Franciscus de Sales, cum sermo de aliquo Episcopo incidisset, qui cum aliis iter faciens, jejunium, quod sibi diebus Veneris indixerat, cæteris cænantibus solus ipse observare volebat; modestè insinuavit hospitalitatem, & communem cum aliis istà occasione vivendi orationem meliorem jejunio futuram fuisse, ut illa velut mantellum, alienis oculis jejunium obtegeret: plarumque in istis propositi constantiam nos obtendere, cum in affectatam potiùs singularitatem & judicij proprii tenacitatem res tota degeneret: major virtutibus ipsis virtus sæpè est, virtutes abscondere, & curiosorum oculis suffurari. Deus invisibilis est, & ab aspectibus nostris remotissimus, qui etiam à nobis amat in abscondito coli, & honorari.

Alterum Amoris monitum est, ne ita in exteriores castigationes

animo feramur, ut interioris hominis cultui potiores partes non demus: aliter enim facere est ordinem pervertere, & equos post currum adjungere, ac mulierem insulam imitari, de qua S. Epiphanius, quæ mitram pedibus, & sandalia capiti imponebat. In antiquis sacrificiis, non pellis victimæ, sed adeps, & alia interiora in pretio erant. Si exterior castigatio interiori homini officiat, omitenda est aliquo tempore, ut hujus vires augeantur; cujus unciam plus valere, quam alterius libras plurimas, idem S. Franciscus Sales solitus erat dicere.

Cum S. Vincentius Ferrariensis judicii imminentis terrore populos commoveret, ingentem sceleratorum hominum multitudinem, quos criminum infamia vulgò notos fecerat, ad publicas flagellationes supplicantium in morem subeundas concitavit: spectabantur aliquot se flagris dissecantium agmina, & sanguinis rivis è tergo fluentibus intuentes in admirationem simul & commiserationem rapiebant. Celebrabatur tum universale concilium Constantiæ, atque à Prælatibus ibi congregatis res diversimodè excepta: Joannes Gerson Cancellarius Parisiensis primi inter illos nominis, cum Generali Dominicanorum, qui illic aderat, contulit, an modus aliquis

Anno 1417.

18.

Quid cautelæ adhibitu in flagellationibus publicis.

novitati isti adhiberi non posset, simulque libellum ad Curatorum instructionem vulgavit, in quo inter alia hæc tria puncta continebantur. Primò similes flagellationes auctoritate propriâ absque eorum approbatione, quibus animarum cura commissa est, non esse assumendas, cum varii abusus inde possint emergere, meritoque timeri possit ne diabolus sese illis occultè & fraudulenter immisceat, quem in Scriptura sacra legimus Prophetas, & sacrificulos Baal ad carnem suam cultris conscidendam compulisse. Secundò hortandos mortales, ut quæ sunt obligationis, sedulò, & integrè prius exequantur, quàm ad ea, quæ supererogationis appellantur, temerè convolent; ita enim à superbia nobis indita comparati sumus, ut ad hæc extraordinaria feramur ardentius, invenianturque, teste S. Bernardo, complures, qui abstinentiam, quam suo pro arbitrio delegerunt, observent accuratius, quàm aliam, quæ totius Cœnobij communi lege sancita est. Tertiò persuadendum est iis, qui virtutum acquirendarum amore feruntur, laudabilius esse, ea quæ frequenter accidunt, ut sunt morbi, fortunarum jactura, injuriæ, calumniæ, parentum, liberorum, & amicorum mortes, afflictiones animi, ariditates, interiores tene-

bræ, & diuturni cogitationum conflictus, & divini quodammodo auxilij subtractiones, æquanimiter tolerantur; quàm si caro ad sanguinem dilaceretur, animo interim ad minimum verbum, minimamque contrarietatem impatiante, & sibi aliisque non parum oneroso.

Denique non contentus hoc tractatu, publica que munitione dictus Cancellarius, ad ipsum etiam sanctum Vincenium litteras dedit, quibus rogabat, ut Constantiam se conferret, de hoc puncto cum Concilij Patribus acturus: & quamquam de publicis flagellationibus instituta erat quæstio, facile tamen est inde colligere, quantum etiam prudentiæ ad particulares bene, & utiliter obeundas sit adhibendum, & quàm habeat hic locum istud monitum, *Honor Regis judicium delegit.*

Sed ne ex his quæ diximus delicatiores aliqui, & erga semetipsum plus æquo molles, & blandi, occasionem sumant sibi parcendi, sciant velim aliud esse rem ipsam, aliud imprudentem & immoderatum rei usum damnare: intelligant odium sui commendari à Christo, & à S. Apostolo laudari eos, qui carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis, ipsumque præire exemplo dum corpus suum castigat,

gat, & in servitum redigit: sciant corpus nostrum asinum esse, qui flagris urgendus est, & plus oneris ferre posse, quam primâ fronte appareat, atque ad experientiam veniendum; non solere de rupe aquas cælestis consolationis elici, nisi illa semel, iterumque percutiatur, & audiendam vocem illam velut è cælo delapsam: *Da mihi carnem, & ego dabo tibi Spiritum.* quod duobus exemplis, quæ subjiciam, dilucidius evadet.

CAPUT VII.

Duo exempla raræ in castigatione corporis, aliisque penitentis mortificationis.

19.
Henrici
Suso mortificationis.
Bolland.
25. Jan.

Primum locum dabo B. Henrico Suso ex Dominicana familia, cui Beati nomen singulares virtutum exercitationes sui que victoria apud plerosque peperere, quod etiam ejus imagini inscriptum legitur. Surius eum virum sanctissimum appellat; ejusque corpus 252. annis post mortem, anno scilicet 1613. Ulmæ, ubi è vivis decessit, integrum repertum est, atque ab hæreticis clam subreptum & absconditum.

Exordium suæ mortificationis ^{Sensuum.} à sensuum castigatione sumpsit: & quod ab illo iniis, quæ sensum ^{Tactus.} tactus concernunt, actum est, prorsus est admirabile: cilicio vestiebatur, ad quod ferream catenam adjunxit: femoralibus acutus acutissimas centum & quinquaginta inseruit: cumque ad hæc vermiculis arroderetur, ne illos posset abigere, noctu chirothecas aculeis armatas induebat, quibus seipsum etiam dilacerabat, ut à bestiarum carnivorarum unguibus scetus ac dilaniatus videretur: atque in hoc martyrij genere sedecim annos perseveravit. Præterea habebat in humeris admotam ad nudam carnem cruciculam triginta clavis acutis horridam, quos ut altius in corpus penetrarent, impactis pugnis adigebat. Hanc crucem integris annis octo sine intermissione gestavit: interea humi cubans somnum talem qualem capiebat, faculo culmis avenæ pleno, pro pulvinari capiti supposito. Per hyemem numquam ignem, aut hypocauftum adibat, etsi frigore obrigesceret, sacrilque illum operari necesse foret. Alias carnis afflictationes omitto, ut flagellationes rivulos sanguinis prolicientes, ducentas ad terram prostrationes, & deosculaciones die simul cum nocte magnâ constantiâ obitas, somnum parcissimum